

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, September' 4-dikén 1818.

Üres Lárma.

Közelébb költ újságunkban az a' megjegyzés fordul elő a' Nagy Britanniaitzikely alatt, hogy Londonban a' Státus' Obligatzióknak betse nagyon kezdvén szállani, arra a' félelmeskedésre adott alkalmatosságot, hogy Anglia és Eszaki Amerika között hadakozást okozható levelezések folynának. Arra nézve, hogy mitsoda tárgyak okozták ezen félelmeskedést vagy üres lármát, egy későbbi levelemben így beszélt hosszasan a' Londoni Ministerialis Kurir, Augustus' 17-dikén: —“

„Az Ó várost vagy három napoktól fogva nagyon zürzavaros 's igen lármás hírek töltötték vala el. Némely Bankósok, kik imittamott a' tartományokban laknak, pénzeikkel a' magok szomszédságaikban akarván valami spekulátziót kezdeni, Obligatziójikat behozták Londonba, hogy a' Börsén kész pénzt kapjanak érte. Azok az emberek, kik a' Börsén az efféle Obligatziókat be szokták vásárolni, azon iparkodtak, hogy menél oltsóbban vehessék-be ezen Obligatziókat, 's erre nézve minden féle, hadakozási 's egyéb rossz híreket terjesztettek el. Az ilyen Obligatzióáruló 's vásárló embereket Londonban, a' pénzkupetzek' nyelvén, közönségesen Bikáknak és Medvéknek nevezik, kétségkívül, hogy nagyon szilajan 's indulatosan viselik magokat. Ezekről szokott eredni a' sok lármas hír, mint most is. — „Nints bizonyosabb, így szollottak némellyek, mint

az, hogy Nagy Britannianak hadakozása leszen Amérikával. Admirális Sir Warren már parantsolatot vett, hogy egy kivezendő hadi hajós seregnek vezérlését vegye által. A' hajóslegények összefogdosztatására is kiadattak a' rendelések, 's minden órán ki fognak a' hídkra is állani, a' kik őket összefogdossák. A' kik az Egygyesült Státusokkal való hadakozásnak haladéknélkül lejendő elkezdődését hinni nem akartak, azokat a' Spanyol és Portugalliai Udvarok között fenn forgó ellenségeskedésről iparkodtak meggyőzni ugyan ezen pénzkupetzek, azt mondván, hogy az Európai Hatalmasságok, kilre a' nevezett Udvarok a' köztök valóköz biróságot bizták, igasságot nem tehetvén köztök, lehetetlen, hogy hadakozásra ne kerüljön a' dolog, még pedig úgy, hogy a' több Hatalmasságoknak is mind bele kell magokat elegyíteni. — A' kik ezt se' akarták hinni, azokat az Aachen-i Congressussal ijesztették, így szollván: — „*Nem békeséges Congressus leszen ez*, nem az Európában szerentsésen helyreállott békeségnek megerössítettésére fog e' szolgálni, hanem arra, hogy a' ditsősségszomjuzásnak 's országfoglalásra való vágyodásnak újabb plánumai intéztessenek-el — egy szóval, meglámadásra célzó Congressus fog ez lenni.“ — Illy hírek szárnyaltak, 's minthogy a' félelem könnyenhívést szokott szülni, itt is azt szült, 's a' Státus' Obligatzióinak betsét leszállította. — Hanem (a' mik már itt

következnek, több figyelmet érdemelnek). —

„Hanem, így folytatja szavait a' Ministeri Ujságíró, bár mi izetlen 's büzetlen hírek legyenek is ezek, és olyanok, hogy csak megemlítettések is igen nagy tisztesség: csak ugyan sokszor a' leggyávább mesék is ártalmasok, 's nem mindenkor böltsesség őket megvetéssel elhalgatni. Ha mi megszollíttatnánk, hogy nevezzük meg azt az időpontot, melyben valaha a' hadakozás leg kevesebbé volt hiteles, mi azt felelnők, hogy soha se' volt kevesebbé hiteles, mint most, mikor Londonban a' fenn felhordott veszedelmes hírek az emberi hasznos szorgalmatoskodásnak megzavartatása végett, szárnyakra költek. — De tsakugyan vegyük fel ezen híreket egymás után: —

„1)szor. Az Egygyesült Státusokra nézve ellenmondástól való félelem nélkül erősíthetjük, hogy minden tudósítások szerént, mellyek mostanság a' mi Országlószékünkhöz érkeztek, azolta, hogy a' békesség ezen Státusokkal megkészült, még nem volt kevesebbé hiteles annak megzavarodhatása, mint most. A' helyett, hogy a' két Országlószékek között való levelczések ellenségesen folytak volna, soha se' folytak barátságosabban 's szívesebben, mint most, melyből a' következik, hogy, a' mennyiben az emberi szemek a' jövendő dolgokba betekintheznek, az Atlanticum tenger' két partjain uralkodó indulat' lelke oly békességes, hogy ezeken semmi hadakozástól félni nem lehet, 's ezen tekintetben mind azok a' sugallások, mellyeket a' pénzkupetzek a' Morning - Chroniklében kihirdettettek, semmi hitelt nem érdemelnek.

„2)szor. A' mi a' Spanyol és Portugallia országok között való egyenetlenkedést illeti, hogy ez még el nem igazított, bizonyos dolog; és megeshetik az, hogy a' Portugalliai Országlószék

Montevideónak kinemadásáért azt fogja fel hozni, hogy Spanyolországnak nints az a' tehetsége, hogy ezen várost az Insurgensek ellen megoltalmazhassa, melyre nézve, ha ezek azt ismét elfoglalhatnák, innét a' Portugallia' Amérikában lévő birtokainak veszedelmére lehetnének. Továbbá azt is felhozhatja Portugallia Montevideónak megtartására nézve Spanyolország ellen, hogy még eddig ez sem adta vissza azt Portugalliának, a' mit tőlle Európában elfoglalt (*Olivenzát*). Azonközben mi előre megmondhatjuk, hogy ezen egyenetlenkedés, ámbár még el nem igazított is, nem fog a' két Státusok között semmi hadakozást okozni, a' melly erőssítésünknek egész megmagyarázására most ki nem bocsátkozhatván, elégnek tartjuk csak azt megjegyezni, hogy ezen két Hatalmasságok bizonnyal nem fognak a' többi nagy Hatalmasságoknak nyilvánosság akarátja 's politikája ellen, hadakozást kezdeni, melly politika abban áll, hogy Europa' békessége meg ne zavarodjék.“

„3)szor. A' mi végezetre a' feljebb említett hírek közzül az utólsót illeti, azt tudniillik, hogy az Aachenben nem soká tartatni fogó Congressusnak tulajdonsága a' leszen, hogy inkább a' hadakozás' tüzét feléleszsze, hogy sem a' békesség' áldásait meggyökeresítse, mi ennek egész elegendőséggel 's megezáfolhatatlanul ellene mondhatunk; de erre egy kevéssé hosszabbatskán ki is bocsátkozunk. Jól tudja minden ember, hogy a' Béisi Congressus, Bonaparténak Frantziaországban lett megjelenése által hirtelenül félbeszakasztatott, 's néhányféle tárgyak, mellyek ott elővételtek vala, eligazítatlan maradtak. Az azt követett kötések, mellyek a' Szövetségeknek Párisban lett második versbéli megjelenések után szereztettek, 's Frantziaország' egy részének a' Szövetséges se-

regek által lett elfoglaltatva maradása, mind addig sükségtelenné tették ezen Congressusnak újabb öszszegyülését, valameddig a' Frantziaországhoz formáltatott kívánságok ki nem elégítették, vagy pedig azoknak kielégítetésekre nézvé il- lendő bátorság nem szereztetett, 's vég- re valameddig Frantziaország oly belső békességi állapotra nem helyheztesztődött, hogy idegen seregek által való elfoglaltatásra ne legyen süksége. Már most, mint halljuk, a' Szövetséges Hatalmas- ságok, úgy itélnek, hogy ezen időpont eljött legyen, és hogy az ő seregeik Fran- tziaországot November' elején oda fog- ják hagyni (*). Már most tehát olly kör- nyűlállások között leszen Frantziaország, mint mind ezeknek az alkudozásoknak egygyik legnevezetesebb 's legkimarad- hatatlanabb részese, hogy a' Congres- suson, melly minden Európai Ország- ló familiákat karjai közzé szorit (öszsze- ölel), szabadabb és feloldozottabb állapot- ban megjelenhet, mint sem ha ezen Congressus mindjárt az 1815-dik eszten- dő után tartatott volna. —

„Ha szabad leszen némelly főbb tár- gyakról is, mellyek e' Congressuson elő- vétetődnek, vélekedésünket megmonda- zunk, úgy itélni mérészlenőnk, hogy egygyike ezen Congressusi hasznos és igen betses foglalatoskodásoknak, a' Né- met Hatalmasságok' állapotja leszen, kik most, a' régi Szövetségnek feloldoztatá- sa 's az ujnak, melly a' régi' helyébe elő állott, kevés 's nem tökéletes ösz- szetsatolodására nézve, igen kétséges és bizontalan környűlállások között vannak. Ez ugyan magában egy igen finum és kényes foglalatosság fog lenni: hanem az arról való telyes meggyőződés, hogy ezen Congrersust a' maga foglalatossá- gaiban semmi magános haszonkeresés és személlyes célzások vezérteni nem fog- ják, hanem ez egyedül tsak annak ohaj- tása által fog kormányoztatni, hogy a'

közönséges békességet megfundálhassa, bátorságossá tehesse, 's állandó lábra állithassa: minden nehézségeket eloszlat- az ember' szemei elől. Fognak még hol- mi territorialis kérdések is elő for- dülni, mellyeket az eddigvalónál ponto- sabbban meg kell határozni, a' milyenek- nek helye leszen, név szerént, ha jól tudósittatva vagyunk, *Bavaria, Wür- temberga, Bäden, 's Hassia* között. —

„A' *Spanyolország 's Portuga- lia* között fenn forgó egyenetlenkedések, ezen Congressuson visgáltatnak-meg 's igazittatnak-el. —

„Ugyan ott hasonlóképpen elő fordul- hatnak a' külömbkülömb vallásuak 's név- szerént az Izraéliták' jusaik is, a' kik ed- dig, kivált Németországon, felettébb el- nyomattatva voltak. —

„Lehettséges, hogy ezen Congres- sus még azt is fontolás alá fogja venni, hogy mindenik Hatalmasság mitsoda men- nyiségű fegyveres erőt tartson. —

„Ezek leszenek néhány fő tárgyai a' Congressus' foglalatosságainak: de lesz- nek még némely nem ily fontosok is: azonban tsak az előszámláltattak is ele- gendők annak megmutatására, hogy a' Congressusnak célja, békesség és nem háború, megerössítés és nem megtáma- dás és nem rontás leszen. Mi, szava- inknak berekesztésére még egyszer elő hozzuk a' mit feljebb mondánk, hogy, ha megszollittatnánk, hogy nevezünk- meg valamelly olyan idő pontot, mikor a' száraz Európai népek' békességének megerössítettésére legtöbb környűlállá- sok megegyyeztek, mi minden kételke- dés nélkül ezen mostani időpontot ne- veznök-meg, melyben ezen előadásun- kat a' Britannus közönség' elejébe ter- jesztjük.“

* *

(*) Az Austriai Beobachter azt mond- ja, hogy néki igen jókorinak látszik len- ni, a' mit itt a' Londoni Kurir erőssit,

)(**

hogy tudniillik a' Szövetséges ármádák November' elején Frantziaországot oda fogják hagyni. Hisze' éppen a' fog ezen Congressuson fontolás alá vétettetni 's meghatároztatni, hogy olyanok - é Frantziaországban a' környülállások, hogy a' Szövetséges seregek onnét, az elfoglalás' kezdődésétől fogva számlálván a' három esztendőknék eltelésekkor, melly a' jövő November' elején leszen, eltávozhassanak. — Még azokra a' tárgyakra sem láttatik a' Beobachter a' Londoni Kurirral egészszen egy értelemben lenni, mellyekről ezen tikkely végén mondja a' Kurir, hogy ezen Congressus' tanátskozásainak tárgyai lesznek).

A' Párisi *Journal des debats* nevű újság pedig nagyon helybe hagyja a' Londoni Kurirnak felhozott okoskodásait minden tekintetben, 's azt mondja, hogy egy jó gondolkodású 's jól tudósított Frantzia se' itélhet különben. De egyéberánt, a' mi az Európai Hatalmasságoknak a' bekesség' 's köz boldogság' megfundáltatására czélzó Szövetségről való ideájikat illeti, ezek nem a' mi századunkban kapták származásokat. Már a' jó és nagy Henrik Király egy ily közönséges Szövetségnek végrehajtásán jártatta az eszit.

* * *

Augustus' 18-dikán költ levelében ismét elő vette a' Londoni Kurir ezen tárgyat 's még közelébről kifejezte arról való gondolkodását, ekképpen szollván: —“

„Mi azt mondók tegnap, hogy sem Európában sem az Amérikai Egyesült Státusokban nintsen legkissebb jele valamelly hadakozás' közelgetésének. Most rendre veszszük az Európai Hatalmasságokat, 's közelébről megvizsgáljuk őket, hogy kitessék, hogy lehetségesnek tartassuk-é azt, hogy valamelyiknek java kívánhassa, hogy a' hadakozást ohajtsa

vagy annak támadására okot szolgáltatson. —

Orosz Birodalom. — „Mi indithatná ezen birodalmat arra, hogy békességes Systemájától eltávozzék. Tudjuk mi azt, hogy találtattak, a' kik Sándor Császárról azt erőssítették, hogy ditsősségenkapó 's próbatételekre kész ember legyen, 's azt ohajtja, hogy azt a' helyet betölthesse, melynek betöltésén Bonaparte iparkodott. De ezt tsak oly emberek erőssíthették, kik a' Sándor Császár karakterét nem esmerték. Legelső és nagy különbség e' két Fő közt az, hogy az egygyik szüntelenül mástmegtámadó és erköltstelen volt, tsupa ditsősségszomjúzásból 's hódoltatás kívánásból hadat kezdett: a' másik ellenben soha megtámadó vagy hódoltató hadat nem viselt. Előbb nagyon oltalmazólag folytatta az ellene felettébb megtámadólag kezdetett 's nem ő általa okoztatott hadakozást. Annak következései azonközben oly állapotba helyheztték őtet, hogy a' megtámadót maga megtámodhassa, az oltalmazási hadat megtámadó hadakozássá változtassa, 's Moskaunak felégettetését legnemesebb lelküséggel a' Páris' megmentésében való részesülés által bosszúlja - meg. Mit nyerhetne Sándor Császár egy új hadakozás által? Birodalmának nagyobbítását-é? Hisze' a' nap soha le nem megy' a' birodalmában! osztán hol is nagyobbithatná magát? Németországon-é? Ez éppen oly nagy bolondság, mint lehetlenség lenne. Ez ellen felkelnének Austria, Pruszszia, Német és Frantziaországok. A' Török birodalom lenne talám, így itélnek némelleyek, igen kedves és ketsegtető fialat az Oroszbirodalomra nézve; 's mint-hogy Katalin Császárnének plánumaji voltak az Ottomanniai Porta ellen, eből azt a' következtést tsinálták némelleyek, hogy a' nevezett Császárné' Unokájának 's Örökösének is meg vannak ezen plánumaji.

Mi azonban nem tartjuk szükségesnek az ezen pont' vitatásába való beljebb botsátkozást mind addig, valameddig ezen plánura való hajlandóságnak nyilvánosabb jeleit nem látjuk a' mostaniaknál. De egyéberánt nem kéntelen-é azt minden ember látni, hogy valamint a' száraz Európai minden egyéb Hatalmasságoknak, úgy Sándor Császárnak is elég dolga lehet othon, a' mi őtet foglalatoskodtassa. Nintsenek - é sebei az utolsó hadakozásból, mellyeket be kell gyógyítani? nintsenek - é szüksége arra, hogy a' szorgalmatoskodást, kereskedést elevenítse, buzdítsa, jutalmaztassa, a' mesterségeket 's tudományokat oltalmazza, 's a' pallérozódásnak a' maga vég-
 hetetlen határok közt fekvő országaira való kiterjesztésén munkálódjék? —

Prusszia. — „Ennek legkissebb indító oka sinsen a' hadakozásra. Azon tartományoknak visszanyerése, mellyektől megfosztatott vala, 's azok a' pusztítások és inségek, mellyeknek illy sokáig kitétetve vala, arra kényszerítik őket, hogy belső állapotjára fordítsa legnagyobb figyelmét. Prusszia' és minden egyéb nemzetek' minden napi imátságának, annak kellene lenni, hogy a' belső békeség valami módon meg ne háborittassék. Hanem az ő Philosophusai! az ő Constitúció-kupetzei, a' kik szüntelen ezért kiáltoznak! 's az ő Metaphisikusai! —

Austria. — „Minden Európai Hatalmasságok között Austriának kell a' hadakozásra legkevesebbé hajlandónak lenni, 's ő az, a' ki abból magának legkevesebb hasznot hajthatna. Austria, a' sok terhes és hosszas inségek után már most minden boldogságának 's elvesztett tartományának, Olasz Országának 's Tyrolisnak, birtokában lévén, 's Belgiumnak elvesztése által vallott kára Velen-
 czében vissza térítettvén, egész gondját 's minden ohajtásait oda fordítani kéntelenítettik, hogy őtet a' sokáig tartó 's

állandó békeség oly állapotba helyheztesse, hogy szélesen kiterjedő tartományainak boldogságát megerössithesse. Ez egy nemes és hatalmas birodalom. A' viszontagságok között egygyesség uralkodik benne; a' szerentsétlenségekben állhatatos magaviseletű és tiszteletre érdemes Monarkhájához, jó és rossz napokban hűséges; egy olly birodalom, melyre a' Státusok' emberei bámulással, 's az emberbarát és minden jó hazafi 's szeretettel 's betsülettel tekint! Austriához, mint a' békeség' legbuzgóbb szószollójához, úgy bizhat Európa. —

Frantziaország. — Ezen ország minden tekintetben a' legfontosabb. Európa' közepén lévén helyheztetve, néki szükségesképpen minden körülettefekfekvő országokhoz befolyásának kell lennie több vagy kevesebb mértékben. De ez még se' okoz nekünk semmi afféle félelmet, mint némely írónak okozott, a' kik azt szeretnék elhíttetni véllünk, hogy Frantziaországnak most sins' kedvesebb gondolkozása annál, hogy azt a' nemtermészeti hatalmat, melyre egyszer eljutott vala, ismét vissza kaphassa. Mi erre tsak azt jegyezzük-meg, hogy ezen gondolat nyilvános lehetetlenség lévén, mi hiszszük, hogy ez a' Frantziaországlószék' tagjai között egynek elméjében is meg nem fog soha fordulni. Azok, a' kik véllünk ellenkezőképpen itélnék, nem látják vagy nem akarják látni azt a' különbséget, melly a' Frantziának mostani periodussok 's az előbbeni között találtatott. Frantziaország akkor egy olly ember' despotai Országlása alatt állott, kinek esze kedve tsak ditsősségből, tsak ditsősség-szomjuzásból állott; tsak hadakozás és rontás voltak azon elementumok, mellyekben ő élőködhetett; sem ő nem jó volt a' békeségnek, sem néki a' békeség; az ő hatalma igen új, 's kívánságai igen üressék valának arra, hogy ő békeséges esztendőkből sokáig

fennállhasson. Az ő czélzásának annak kellett lenni — és mi nem is erősítjük azt, hogy ez az ő környüláll. ai között politikátlan lett volna — épp. a mint a' *Negyedik, Henrikének*, hog' a' maga alattvalóit a' külső Országokká való bajlodásba elegyítse. A' mostani periodus ellenben a' Monárhák' kívánságaikban semmi efféle hijánosságot, és semmi afféle kéntelenséget nem mutat elő, melyre nézve a' nemzetnek külső hadakozás által kellene dolgot adni. Mi a' régi Legitimus Törsököt a' thronusra vissza tettük, 's megőriztetésére 's megerősítetésére Képviseleti Systemát adtunk néki, mellyel ő ezelőtt nem birt. Tizenyoltzadik Lajosban éppen oly erősnek kell a' békességre való vágyodásoknak lenni, mint Bonapartéban a' hadakozásra való voltak; 's ha a' két Kamarákra vetjük szemeinket nem lehet által nem látnunk, hogy ennek mind személyes mind közönséges java kívánnya a' jelenlévő állapotnak megerősítettődését. Kétségenkívül való dolog, hogy mint másutt mindenütt úgy Frantziaországban is lehetnek békételenkedő emberek; sőt lehetnek olyanok is, kik oly keveset gondolnak a' világ' tsendességével, hogy panaszkodnak az Usurpatornak levette-tésiért: de ezek sokkal kevesebb számmal találhatnának, hogy sem valóságos félelmet okozhatnának. Való az is, hogy a' Királynak másodikszori visszaállittatását fogva itt-ott támadási mozgások mutaták magokat: de ezek semmi nagy rázkodást nem okoztak az Országlásnak, 's lehetetlen tagadni, hogy a' tsendességnek megerősítettése kivált az utóbb lefolyt esztendőben, szembetüno lépésekkel haladott előfelé. Az idegen seregeknek eltávozása már most, minden jelek szerént, a' Státus' tsendességének minden veszedelme 's megháborittatása nélkül megeshetik.

Britanniai Birodalom. — Né-

künk nem nagy baj megmutatni azt, hogy Nagy Britannia a' hadakozást nem kívánja 's nem is kívánhatja. De mikor is kívánta ő azt? Az ő utóbbi hadakozásai mind kényszerített háboruk voltak. Ő azokat se' betsülettel se' bátorsággal el nem kerülhette. De az ő mostani Uri állapotjában a' hadakozás nem tsak nem kívánatos dolog, hanem valóságos szerentsétlenség 's átok lenne reá nézve. Az ő egész politikája, parlamentumának minden tanátskozásai, Országlószékének minden munkálodásai, oda czéloznak, hogy ezen békesség, melynek megszerzésében ő oly nagyon részesült, sokáig és hasznosan megtartathassék. Valamint az ő boldogsága minden másokénak, úgy minden másoké az övének elősegéllője, melyről minden nemzetek úgy meggyőződve vagynak, hogy egy sints köztök a' ki Nagy Britanniaival szíves barátságban ne' élne.

„A' mi Spanyol, Portugallia országokat, Belgiumot, Siciliát, Svétziát 's Dániát, és az apróbb Német Státusokat illeti, ezekről nem is szollunk, mivelhogy ezektől egygyiktől se' lehet mind addig félni, míg az öt nagy Hatalmasságok' politikája a' leszen, hogy a' békesség' Európában meg ne háborittassék.

Spanyol Ország.

Oly hír szárnyalt Madridban, hogy Gen. Osorio, ki a' Chiliben S. Martin által egészszen semmivé tétetett Spanyol armádát vezérlette, hadi itélőszék elejébe fog állittatni. — Generális Morillótól, a' Veneczuelai Kir. fő vezértől, oly tudósítások érkeztek Madridba, hogy küldjenek néki segítséget, különben hasznát nem veheti az insurgenseken nyert győzedelmeinek. Mint hallik, a' Meksikói Vice-Király is 5000 emberekből álló segítséget kér, hogy Vera-Cruz, és Meksikó között a' közösülés' útját megoltalmazhassa.

A' Spanyolok és Anglusok között az a' kedvetlen történet fordult elő a' tengeren, hogy Eclipse nevű Anglus Brigget, melly a' Kapitány *Wormington* vezérlése alatt St. Domingo felé evezett, 's annak üregében néhány ágyuk feküdtek tajga nélkül, a' Spanyolok elől találtván, elfogtak, 's a' Kapitányt vasra vervén *Sant Domingó* városába vitték, 's tömlötzbe tették, és azzal vádolják, hogy az Insurgenseknek akarta vinni az ágyukat.

E s z a k i A m é r i k a.

Az aszszonyoknak is két szobájok van (így folytatja szavait az Orosz utazó Swinin) egygyik nappali, másik háló szoba; ezek is minden-szükséges butorokkal, ágyhelyett szolgáló almáriumokkal, asztalokkal, nyugvó kanapékkal 's egyebekkel megrakattatva. A' hajós Kapitány, emberei, 's a' hajó' inzsínörje számára, a' hajó' oránál találtak alkalmatosságok. A' konyhájokban nem csak tisztaság, hanem minden jó rend uralkodik; minden nap' főznek sütnék benne legalább 150 ember' számára; ez a' sütés főzés is mind a' gőz' melegivel esik. Oly gazdagság uralkodik ezen gőz-hajókon, hogy a' legkényesebb 's vállogatósabb ember is bajosan érezhetné valami fogyatkozását. Nem látni benne egyebet ezüst, bronz, tükör 's veres fa készületeknél. Bőségek van legjobb borok, minden nyálákság, sütemény, 's nyárban fagyalt 's egyéb effélék' dolgában. Mikor egy alkalmatossággal (így szoll az író) a' Hudson vizén egy ily hajón által mentem, megtudakoztam, hogy a' rajta lévő egész tereh miből álljon, 's találtam rajta 8 nagy terhes szekeret, 29 lovat, 106 embert, és sok egyéb bagázsát. Az igen mély, igen széles, és nagyon sebes vizeken, a' hol minden hidaknak építtetése lehetetlen, nagyon jó hasznokat lehet

venni ezen hajóknak. Már oly masinákat is találtak, mellyek ezen hajóknak elejéhez foglaltatván, az oly vizeken is utat törnek magoknak, a' mellyek némelykor be szoktak fagyni.“

A' Bostoni újságlevelék annak megmútatására, hogy Spanyolország minden hadakozás nélkül oda fogja a' Floridákat az Egygyesült Státusoknak engedni, ekképpen szoll: — „Jól érzi Spanyolország mind azt, hogy a' Floridákat erőszak által az Egygyesült Státusok ellen maga meg nem oltalmazhatja, mind pedig azt, hogy az Európai Hatalmasságokat reá nem fogja arra vehetni, hogy Amerika ellen a' Floridákért keresztes hadat indítsanak; 's ezen okokra nézve örvend, ha egy jó summát kaphat azon tartományokért, mellyeket külömben is elvesztene.

B é t s.

September 1-ső napján a' 295 számú Series jött-ki a' Státus' interesés régi Obligatziójinak sorsvonásában.

Ez Genuában tett adósságokról szóló Obligatziókat foglal magában.

Tudományos Jelentés.

„*Topographia Oppidi Miskoltz Historico Medica.* Auctore Samuele Benkő, Phil. et Medicinae Doctore, Inclyti Comitatus Borsod Physico Ordinario. Denuo edita cura Josephi Szathmáry Medicinae Doctoris.“ Miskoltzini, Typis Michaelis Szigethy, Caes. Regii Privileg. Typographi. Anno 1818.

Találtak: Miskoltzon magánál az Auctor úrnál. Pesten: Tabuláris Prokátor T. Szüts Ábrahám úrnál, a' Széputzában 496. szám alatt. Bétsben a' Magyar Ujság Hivatalnál.

Az ára Váltó Tzedulában 2 forint.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
September' 1-ső napján 226 $\frac{1}{2}$ — 2-dikán 223 $\frac{3}{8}$ — 3-dikán 224 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' közelébb múlt Pesti vásárról azt jelenti az oda való Polgári Kereskedőség' tudósítása, hogy Hazai termés igen kevés volt, 's kevéssége mellett is igen rosszúl kelt. A' köz betsü fabrikai szerzeményeknek nagy kelete volt. Altalján véve, ez a' nagyon közepszerű vásárok közzé számláltathatik.

A' termések' piatzi közép árának ezen vásárbéli laistroma: —

Gyapjú *Mázsája.*
Egynyírésű nemesített (huszas pénzben)
120—150 for

	<i>Bétsi betsü forint.</i>
Nemesített téli	— 160—180
Nemesített nyári	— 120—150
Közepszerű	— 100—120
Zigara	— 105—120
Magyar	— 60—95
<i>Viasz.</i> <i>Mázsája.</i>	
Sárga Viasz.	— 270—300
<i>Dohány.</i> <i>Mázsája.</i>	
Döbrei	— 40—50
Szegedi	— 30—45
Debreczeni	— 32—38
Pétsi	— 15—28
<i>Zsiradék.</i> <i>Másája.</i>	
Tehénvaj	— 90—100
Zsír	— 80—90
Szalonna	— 85—90
Háj	— 110—120
Olvasztott Fagyú	— 80—85
<i>Pálinka.</i> <i>Akója.</i>	
Szilvapálinka	— 14—35
Ro'spálinka	— 18—20
Törkölpálinka	— 25—26
<i>Bor.</i> <i>Akója.</i>	
Budai ó veres	— 35—80
Budai új veres	— 12—20
Budai ó fejer	— 35—80

		<i>forint.</i>
Budai új fejer	—	12—20
Mezőföldi bor	—	7—15
<i>Börök.</i> <i>Párja.</i>		
Ökörbör'	—	45—30
Tehénbör	—	34—36
Borjú bör	—	5—6
Ló bör	—	14—15
Juh bör	—	4—5
<i>Külömbfélék.</i> <i>Másája.</i>		
Hamúzsír	—	24—28
Széksó	—	25—30
Reptze olaj	—	65—74
Lenmag olaj	—	70—80
Apatini Kender	—	30—35
1 Köhöl Gubats	—	14—18

H i r a d á s.

Melly által a' Tit. Publicumnak tudtára adatik, hogy Tek. Zemplény Vármegyében helyheztetett Talya Városában lakó Jantho Sándor úr a' fent tisztelt Vármegyében a' Zombori határban egy leg jobb móddal reducalt 100 ember kapás, ép és a' leg jobb helyen Délre fekvő, egy felől Esterházy ő. Hertzegsége más felől a' Tek. Otsváry úrak szabad Szölejek szomszédságába, és az Ország út mellett Mád Városához igen közel lévő örökösen aquiralt szabad Szölejét, a' melly alatt köböl épült borház is vagyon sajtoval egygyütt, el adóvá teszi azon okon, mivel a' fent környül irt Szölelőt áruba botsátott úr lakó határjába inkább keze ügyébe lévő Szölelőt kíván szerezni.

A' kinek tehát ezen fent irt Szölelőnek megvételére kedve lenne 1-ső Octoberig tessék magát az eladó úrnál jelenteni, mert ha hogy 1-ső Octoberig el nem kél, tehát 1-ső Novemberbe éppen Szüret alatt Mád Városába a' Bál-házba estvéli három órakor Licitatio által fog el adattatni.